

La teoría de los cristales rotos y el aumento de la delincuencia

Esta teoría criminológica viene a decir que los signos de desorden social favorecen la comisión de actos delictivos y que a su vez hacen aumentar la delincuencia.

Por desorden social entendemos la presencia en la vía pública de vendedores ilegales, drogadictos, prostitución, mendigos, jóvenes consumiendo alcohol...; también otros signos de alteración física, como vehículos abandonados, basura, edificios en estado de ruina, pintadas, suciedad...

Todos estos ítems crean una sensación de abandono, dejadez, o desidia que va calando en la ciudadanía y se transforma en el peligroso mensaje de que todo está permitido en esa ciudad, barrio, o entorno. Que nadie vigila, que nadie se hace cargo.

Este caldo de cultivo provoca entre los conciudadanos una sensación de inseguridad que lleva aparejada un menor contacto con la sociedad a la pertenece, o lo que es lo mismo, se tiende al aislamiento y evitar salir a la calle. Por lo tanto, esa prevención social innata que poseemos todos los seres humanos de proteger aquello que es nuestro se desvanece. (control social informal).

Cuando los signos de desorden social, se juntan con el control social informal bajo mínimos, la delincuencia crece de manera exponencial, pues se siente atraída por esa zona en la que parece que existe una ausencia de normas. Esos lugares descritos inician una peligrosa espiral de delincuencia y marginación sin solución de continuidad.

Las calles se quedan vacías y unas calles sin personas son calles inseguras (Jacobs 1995) todo lo contrario a calles con gente, que son seguras.

La ciudad contemporánea es un lugar con relaciones sociales fragmentadas, anónimas y superficiales que originan sentimientos de inseguridad y conflicto (Louis Wirth 1938) si a ello le restamos el control social informal, tenemos un cóctel explosivo de delincuencia e inseguridad pública.

La ciudad necesita de esos mil ojos que somos todos aquellos que cohabitamos en ella.

En España por Ministerio de la ley 7/85 de Bases de Régimen Local estipula que las competencias de los municipios son: Seguridad en lugares públicos, salubridad pública, ordenación de tráfico y personas; promoción y gestión de parques y jardines, disciplina urbanística y servicios sociales, entre otros.

Por lo tanto, son la primera fuerza que debe luchar contra esos cristales rotos, previniendo el aumento de la delincuencia. Aunque la competencia en seguridad pública la ostente el Estado.

La cuestión angular es, si debido a la crisis sistémica y económica que asola al país, las administraciones locales se pueden ver tentadas en recortar en la prestación de servicios que emanan de esas competencias.

En Estados Unidos, donde la delincuencia hace ganar o perder elecciones; y los propios ciudadanos eligen al Jefe de la Policía en comicios cada cuatro años, se hicieron eco de esta teoría.

En los años 90 la ciudad de Nueva York era un foco de criminalidad; su jefe de policía William Bratton creó una campaña llamada, "policía de calidad de vida" y atacó desde la raíz los actos de desorden social que reinaban en la ciudad, fue implacable incluso con aquellos que eran meras faltas administrativas que no habían sido de relevancia policial hasta la fecha. Instauró incluso las identificaciones aleatorias. La delincuencia descendió un 60%.

La teoría de los cristales rotos o de las ventanas rotas fue postulada por Wilson y Kelling 1982 y Coles 1996.

LA TEORIA DELS VIDRES TRENCATS I L'AUGMENT DE LA DELINQUÈNCIA

Aquesta teoria criminològica ens diu que els signes de desordre social afavoreixen la comissió d'actes delictius i que al seu torn fan augmentar la delinqüència. Per desordre social entenem la presència en la via pública de venedors il·legals, drogoaddictes, prostitució, captaires, joves consumint alcohol...; també altres signes d'alteració física, com vehicles abandonats, fem, edificis en estat de ruïna, pintades, brutícia... Tots aquests ítems creen una sensació d'abandó, deixadesa, o desídia que va calant en la ciutadania i es transforma en el perillós missatge que tot està permès en aquesta ciutat, barri, o entorn. Que ningú vigila, que ningú es fa càrrec.

Aquest caldo de cultiu provoca entre els conciutadans una sensació d'inseguretat que comporta un menor contacte amb la societat a la qual pertany, o el que és el mateix, es tendeix a l'aïllament i evitar eixir al carrer. Per tant, aquesta prevenció social innata que poseïm tots els éssers humans de protegir allò que és nostre s'esvaeix (control social informal). Quan els signes de desordre social, s'ajunten amb el control social informal sota mínims, la delinqüència creix de manera exponencial, perquè se sent atreta per aquesta zona en què pareix que hi ha una absència de normes. Aquests llocs descrits inicien una perillosa espiral de delinqüència i marginació sense solució de continuïtat. Els carrers es queden buits i uns carrers sense persones són carrers insegurs (Jacobs, 1995) tot el contrari a carrers amb gent, que són segurs.

La ciutat contemporània és un lloc amb relacions socials fragmentades, anònimes i superficials que originen sentiments d'inseguretat i conflicte (Louis Wirth, 1938) si a això li restem el control social informal, tenim un còctel explosiu de delinqüència i inseguretat pública. La ciutat necessita d'aquells mil ulls que som tots aquells que cohabitarem en ella.

A Espanya pel Ministeri de la Llei 7/85 de bases de règim local estipula que les competències dels municipis són: seguretat en llocs públics, salubritat pública, ordenació de trànsit i persones; promoció i gestió de parcs i jardins, disciplina urbanística i serveis socials, entre altres. Per tant, són la primera força que ha de lluitar contra aquells vidres trencats i prevenir l'augment de la delinqüència. Encara que la competència en seguretat pública l'ostente l'Estat. La qüestió angular és, si a causa de la crisi sistèmica i econòmica que assola el país, les administracions locals es poden veure temptades a retallar en la prestació de serveis que emanen d'aquestes competències.

Als Estats Units, on la delinqüència fa guanyar o perdre eleccions; i els ciutadans trien el cap de la Policia en comicis cada quatre anys, es van fer eco d'aquesta teoria. En els anys 90 la ciutat de Nova York era un focus de criminalitat; el seu cap de policia William Bratton va crear una campanya anomenada, "policia de qualitat de vida" i va atacar des de l'arrel els actes de desordre social que regnaven en la ciutat, va ser implacable fins i tot amb aquells que eren meres faltes administratives que no havien sigut de rellevància policial fins a la data. Va instaurar fins i tot les identificacions aleatòries. La delinqüència va descendir un 60%.

La teoria dels vidres trencats o de les finestres trencades va ser postulada per Wilson i Kelling 1982 i Coles 1996.

Autor: Óscar Parra Córcoles

Policia Local de Betxí (Castelló)

Diplomat en Ciències Policials i de la Seguretat

Autor: Óscar Parra Córcoles
Policía Local de Betxí (Castellón)
Diplomado en Ciencias Policiales y de la Seguridad